

Al gehoord van MOVO?

Begeleiding van mondiale vorming in scholen

In het laatste nummer van 2007 kondigde onze voorzitter Omer Bossuyt de start van de 'procesbegeleiding rond mondiale vorming in scholen' aan. De Noordwerking, zoals dat in ngo-jargon genoemd wordt, startte met een eigen programma. Nu we meer dan een schooljaar verder zijn willen we graag eens terugblikken op enkele opgestarte 'processen'.

– QUÉ?...PROCESBEGELEIDING? ...EVEN CITEREN!

'De algemene doelstelling van de procesbegeleiding is het vormen van verantwoordelijke wereldburgers. Kinderen, jongeren en volwassenen die er zich bewust van zijn dat wat we doen en hoe we leven, verbonden is met het leven van mensen in het Zuiden. Iedereen die bij de school betrokken is – leerlingen, personeel, directie, ouders – moet mondiale problemen kunnen situeren en hierin een engagement opnemen. De school zet als het ware een mondiale bril op in haar kijk op wat in de school en ver daar buiten gebeurt. Door de procesbegeleiding heen wil een school stapsgewijs die ruime doelstelling realiseren. De verschillende stappen die in de loop van het driejarige proces gezet worden, leiden de school naar een duurzame visie op mondiale vorming.'

– EEN INDIAPROJECT OP BASISSCHOOL DON BOSCO IN SINT- PIETERS-LEEUV

Kleuters

Met een mooie buiging, vergezeld met de

meest ontwapenende 'namasté', heten de kleutertjes me op Indische wijze welkom. Ze maakten kennis met 'het leven zoals het is' in India en dit via allerlei kleine accenten. Domina, kleuterjuf en lid van de werkgroep mondiale vorming, had met het kleuterteam de koppen bij elkaar gestoken. Door haar ervaring bij Studio Globo, een ngo voor ontwikkelingssamenwerking die zich specialiseert in inleefateliers en leermiddelen ontwikkelt voor het onderwijs, wist ze wel hoe je een vleugje India in de kleuterschool brengt. Een verhaal over Babu, een Indisch kind, een kleuterversie van de Taj Mahal samen in kleurig papier opgeplakt, een paspop met een sari zijn hiervan maar enkele voorbeelden die ik in mijn blitzbezoekje aan de kleuterschool nog kon zien.

Lagere school

In de lagere school loop ik langs de verschillende workshops. Gedurende twee weken worden er tijdens enkele middagen de klasruimtes gesloopt. In gemengde groepjes van klein tot groot leggen de kinderen een traject af. Koken, knutselen, dansen, muziek maken brengen wat activiteit in de school. In andere workshops worden verschillende

media gebruikt om in het Indische leven te duiken. Zo nemen 'Pieter en Dimi' in de filmpjes van W@=D@? (een reeks van ketnet) de kinderen mee op hun speurtocht door India naar het beeld van Ganesj. Via de CD-rom 'Groeten uit Karnapur' kunnen ze zelfstandig op de computer in een 'virtueel' Indisch dorp rondwandelen en op bezoek gaan in de school, in een huis, een werkplaats en een tempel. Door voorwerpen aan te klikken komen ze oefeningen en informatie tegen. De Nederlandse stichting Boomerang ontwikkelde hierbij ook een 'mobiel museum'-pje. Juf Lien laat daar de kinderen allerlei voorwerpen ontdekken en geeft een woordje uitleg. Bij meester Luc speelt een groepje een educatief gezelschapsspel: 'de straatkinderen van Verwegistan'.

Via al deze activiteiten en kanalen worden kinderen en leerkrachten ondergedompeld in de Indische realiteit. Op school heerst een bruisende Indische sfeer. Iedereen voelt zich betrokken bij het project. Op een briefje van een mama lezen we: 'Namasté, het is fijn om mijn kind zo enthousiast thuis te krijgen. Hij vertelt over de leuke activiteiten en het leven in India. Hij vertrekt erg enthousiast naar school als het weer workshops zijn!'

PROCESBEGELEIDING VIA WERKGROEPEN

In de werkgroep MOVO (mondiale vorming) werkten we heel het project uit en schakelden dan de klasleerkrachten mee in voor een welomschreven taak. Zo werden collega's niet overbelast. Aan de vastencampagne rond India werd op deze manier meer diepgang gegeven.

Dit project was een eerste belangrijk wapenfeit van de werkgroep. Aan het begin van het schooljaar diende de realiteit zich aan dat de werkgroep movo die vorig schooljaar van start was gegaan volledig van samenstelling was veranderd. Gelukkig hadden we toen samen met de directrice afgesproken om de pedagogische studiedag volledig in het teken te zetten van Mondiale Vorming. Zo konden we de nieuwe werkgroep een stevige basis geven door heel het korps te laten kennismaken met begrippen als 'wereldburgerschap' en mondiale vorming'.

Samen met Kleur Bekennen, de organisatie van de federale overheid die samen met de provincies Mondiale Vorming en Actief Wereldburgerschap in het onderwijs wil promoten, en de Wereldwerkplaats, een ngo voor ontwikkelingseducatie bij 4 tot 8-jarigen, werd er interessant materiaal verkend. Via de methodiek Mond Vol werd nagegaan welke activiteiten die al op school gebeuren perfect kaderen in het begrip mondiale vorming. Dat viel ontzettend mee, er gebeurde al zoveel! Toen we samen een jaarplanning begonnen te maken moesten we zelfs even afremmen om de haalbaarheid te respecteren. Kortom een procesbegeleiding gebeurt altijd op maat van de school in evenwicht met de realiteit en ingebed in haar onderwijsopdracht.

NGOWELKE? EEN VAKOVERSCHRIJDEND PROJECT IN DON BOSCO ZWIJNAARDE

Op het einde van vorig schooljaar rijpte het plan in Don Bosco Zwijnaarde om mondiale vorming meer te integreren in de onderwijsopdracht. De PAG-werkgroep van de derde graad werd op bepaalde momenten omgevormd tot KOMPAG. De bestaande werkgroep werd dan uitgebreid met leerkrachten geschiedenis en aardrijkskunde. Samen met de aanwezige godsdienstleerkrachten en ander PAG-leden werd er een heel traject afgelegd. Hoe kunnen we leerlingen een inzicht geven in ontwikkelingssamenwerking? Hoe kunnen we er voor zorgen dat ze

zelf op zoek gaan en hun kennis uitwisselen? Hoe komen ze tot een gefundeerde mening? Mag het wat meer zijn dan een ludieke djembé-sessie?

De vragen werden geformuleerd, er werd een pad gebaad en een kersvers vakoverschrijdend project werd geboren!

De leraars aardrijkskunde en geschiedenis zorgden rond dezelfde periode voor een focus op Congo. Tijdens de lessen godsdienst kregen de leerlingen een groepsopdracht waar ze zelfstandig aan het werk werden gezet. Via een casus over een 'fictief' dorpje in Congo 'Ngowelke' maakten ze kennis met een situatie in Congo. Twee leerlingen met Afrikaanse roots, uit Don Bosco Woluwe werden ingeschakeld om via een videoboodschap de situatie te schetsen en om hulp te vragen. De leerlingen van Don Bosco Zwijnaarde kregen allemaal een bestaande NGO voor ontwikkelingssamenwerking op hun bord. Per twee lichtten ze hun NGO door: op welke manier zou deze NGO aan de slag gaan in Ngowelke? Wat is hun manier van werken, voor welke doelgroep schieten ze in actie, enz....

Deze grondige voorbereiding resulteerde op 19 maart 2009 in een indrukwekkend slotgebeuren. De acht NGO's waren uitgenodigd. Alle leerlingen uit de verschillende klassen die over dezelfde NGO gewerkt hadden werden verzameld in een klaslokaal. Samen met de vertegenwoordiger van de NGO en een leerkracht brachten ze hun bevindingen samen. De krachtlijnen van de werking werden duidelijk. Een van de leerlingen werd als vertegenwoordiger van de NGO klaarge-stoomd voor de 'arena'.

In de sporthal was er een centraal podium opgesteld. De acht NGO's hadden daar een plaats met een aansluitend vak voorbehouden voor hun achterban. In een eerste ronde werden de acht NGO's voorgesteld door de leerlingvertegenwoordiger. Ze moesten in één minuut 'hun' NGO promoten en vertellen

'Mag het wat meer zijn dan een ludieke djembé-sessie?'

hoe die in de case-study te werk zou gaan. De presentator van dienst reageerde gevat en leidde het spel in goede banen. Na de presentatie van plan België, memisa, oxfam-solidariteit, Broederlijk Delen, 11.11.11., Artsen zonder Grenzen en last but not least DMOS-COMIDE mocht de achterban van kamp wisselen. Gedaan met het opgelegde werk, tijd om zelf te denken en te argumenteren. Vliegende reporters interviewden de 'deserterende wisselaars'

Er volgde nog een tweede en een derde ronde waar er duchtig van kamp gewisseld werd en argumentaties stevig geformuleerd werden. Het was een geanimeerde dag waarop zowel de jongeren als de ouderen hun blik op de wereld verruimden!

pro-ces het; o -sen 1 (jur) geschil tussen twee of meer partijen, dat aan de rechter wordt voorgelegd; geding, rechtszaak 2 manier van behandeling 3 verloop, ontwikkelingsgang

